AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2009. május 6.*

A T-122/04. sz. ügyben,

az **Outokumpu Oyj** (székhelye: Espoo [Finnország]),

a **Luvata Oy,** korábban: Outokumpu Copper Products Oy (székhelye: Espoo)

(képviselik őket: J. Ratliff barrister, F. Distefano és J. Luostarinen ügyvédek)

felpereseknek

* Az eljárás nyelve: angol.

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli: É. Gippini Fournier, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

egyrészt az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/E-1/38.240 – „ipari rézcsövek”-ügy) 2003. december 16-án hozott C (2003) 4820 végleges bizottsági határozat 2. cikkének b) pontjában a felperesekkel szemben kiszabott bírság törlése, illetve összegének csökkentése iránt benyújtott keresete, másrészt a Bizottságnak az említett bírság növelése iránt benyújtott viszontkeresete tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK
ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (nyolcadik tanács),

tagjai: M. E. Martins Ribeiro elnök, S. Papasavvas és N. Wahl (előadó) bírák,

hivatalvezető: C. Kantza tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. március 5-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 Az Outokumpu Oyj tőzsdén jegyzett espooi (Finnország) székhelyű finn vállalkozás, amely az egész világon jelen lévő, főképp fémalapanyagok, acél- és réztermékek gyártásával és a termékek gyártási technológiájával foglalkozó vállalatcsoport anyavállalata. A tényállás megvalósulása idején a Luvata Oy (korábban Outokumpu Copper Products Oy) az Outokumpu 100%-os tulajdonában állt, amely vállalkozás főleg ipari rézcsöveket gyárt (az Outokumpu és a Luvata a továbbiakban megkülönböztetés nélkül Outokumpu vagy felperesek néven szerepel).

2 A Mueller Industries Inc. információközlését követően a Bizottság 2001 márciusában a Szerződés [81.] és [82.] cikkének végrehajtásáról szóló első, 1962. február 6-i 17. tanácsi rendelet (HL 1962. 13., 204. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 3. o.) 14. cikke értelmében bejelentés nélkül vizsgálatokat tartott a KME Germany AG (korábban: KM Europa Metal AG), a KME France SAS (korábban: Tréfimétaux SA), a KME Italy SpA (korábban: Europa Metalli SpA) (a továbbiakban együttesen: KME vagy KME csoport), a Wieland-Werke AG (a továbbiakban: Wieland), valamint a felperesek helyiségeiben.

3 2001. április 9-én az Outokumpu a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló 1996. július 18-i bizottsági közlemény (HL 1996. C 207., 4. o.; a továbbiakban: 1996. évi engedékenységi közlemény) alapján felajánlotta, hogy együttműködik a Bizottsággal. A felperesek ezzel kapcsolatos beszámolójukat 2001. május 30-án nyújtották be.

4 A Bizottság által a 17. rendelet 11. cikkének (2) bekezdése alapján a KME csoporthoz és a Wielandhoz intézett 2002. júliusi információkérésre válaszolva a Wieland 2002. szeptember 30-án kérelmezte, hogy a Bizottság alkalmazza reá nézve az 1996. évi engedékenységi közleményt.

5 Ugyanezen információkérésre válaszolva a KME csoport 2002. október 15-én ugyancsak kérelmezte, hogy a Bizottság alkalmazza reá nézve az 1996. évi engedékenységi közleményt.

6 Miután a Bizottság lefolytatta – az Outokumpu és a KME csoport helyiségeiben további vizsgálatokat is magában foglaló – vizsgálatát, és megbeszéléseket tartott az Outokumpu, a KME csoport és a Wieland képviselőivel, továbbá a 17. rendelet 11. cikke értelmében kiegészítő információkérést intézett a KME csoporthoz és a Wielandhoz, 2003 júliusában jogsértés megállapítása iránti eljárást indított, és kifogásközlést intézett a KME csoporthoz, a Wielandhoz és az Outokumpuhoz. A Bizottság nem tartott meghallgatást, mivel a címzett vállalkozások lemondtak arról.

7 A Bizottság 2003. december 16-án az [EK] 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/E-1/38.240 „ipari rézcsövek”-ügy) meghozta a C (2003) 4820 végleges bizottsági határozatot (a továbbiakban: megtámadott határozat), amelynek összefoglalóját az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* 2004. április 28-án tették közzé (HL L 125., 50. o.).

8 A megtámadott határozatból az derül ki, hogy a 80-as évek végén a légkondicionálók és hűtők gyártásához használt csövek minősége érdekében szervezett szövetségen belül szerveződött gyártók (Cuproclima Quality Association, a továbbiakban: Cuproclima) – többek között a felperesek – együttműködésüket versenykérdésekre is kiterjesztették.

9 Miután a résztvevők a hivatalos napirendet megtárgyalták, a Cuproclima által évente kétszer tartott találkozó rendszeres alkalmat biztosított az utóbbiaknak az ipari csövek árainak, valamint az azokra alkalmazott egyéb kereskedelmi feltételeknek a megbeszélésére és rögzítésére. Az érintett vállalkozások közötti kétoldalú kapcsolatok továbbá kiegészítették a versenyellenes találkozókon megbeszélteket. Az érintett vállalkozások az ipari csövek árcélkitűzéseit, valamint az azokra alkalmazott egyéb kereskedelmi feltételeket rögzítették, összehangolták az áremeléseket, egymás között felosztották a vevőket és a piaci részesedéseket, valamint felügyelték a versenyellenes megegyezések végrehajtását egyrészt úgy, hogy a különböző piacok tekintetében vezetőket neveztek ki, másrészt úgy, hogy bizalmas információkat cseréltek.

10 A megtámadott határozat többek között így rendelkezik:

„Első cikk

A következő vállalkozások megsértették az [EK] 81. cikk (1) bekezdését és 1994. január 1-jétől az EGT-Megállapodás 53. cikkének (1) bekezdését azáltal, hogy a megjelölt időszakokban az árak rögzítésére és a piacok felosztására irányuló megállapodások és összehangolt magatartások összességében vettek részt az ipari csövek ágazatában:

a) [Wieland] 1988. május 3-tól 2001. március 22-ig;

b) az Outokumpu […], önállóan 1988. május 3-tól 1988. december 30-ig, valamint a [Luvatával] együttesen 1988. december 31-től 2001. március 22-ig;

c) a [Luvata], (az Outokumpu […]-val együttesen) 1988. december 31-től 2001. március 22-ig);

d) a [KME Germany], önállóan 1988. május 3-tól 1995. június 19-ig, valamint a [KME France-szal] és a [KME Italyval] együttesen 1995. június 20-tól 2001. március 22-ig;

e) a [KME Italy], a [KME France-szal] együttesen 1988. május 3-tól 1995. június 19-ig, valamint a [KME Germanyval] és a [KME France-szal] együttesen 1995. június 20-tól 2001. március 22-ig;

f) a [KME France] a [KME Italyval] együttesen 1988. május 3-tól 1995. június 19-ig, valamint a [KME Germanyval] és a [KME Italyval] együttesen 1995. június 20-tól 2001. március 22-ig.

2. cikk

Az 1. cikkben meghatározott jogsértések miatt kiszabott bírságok a következők:

a) a [Wieland] esetében: 20,79 millió euró;

b) az Outokumpu […] és a [Luvata] esetében egyetemlegesen: 18,13 millió euró;

c) a [KME Germany], a [KME France] és a [KME Italy] esetében egyetemlegesen: 18,99 millió euró;

d) a [KME Germany] esetében: 10,41 millió euró;

e) a [KME Italy] és a [KME France] esetében egyetemlegesen: 10,41 millió euró."

11 A bírság kiindulási összegének meghatározását illetően a Bizottság a jogsértést – amely lényegében az árak rögzítéséből és a piacok elosztásából állt – tekintettel annak természetére különösen súlyosnak minősítette (a megtámadott határozat (294) preambulumbekezdése).

12 A jogsértés súlyának meghatározása érdekében a Bizottság azt a tényt is figyelembe vette, hogy a kartell az Európai Gazdasági Térség (EGT) egész területét érintette (a megtámadott határozat (316) preambulumbekezdése). A Bizottság továbbá megvizsgálta a jogsértés tényleges hatásait, és megállapította, hogy a kartell „összességében hatást gyakorolt a piacra" (a megtámadott határozat (314) preambulumbekezdése).

13 Végül – még mindig a jogsértés súlyának meghatározása során – a Bizottság figyelembe vette azt a tényt is, hogy az ipari rézcsövek piaca fontos ágazatnak minősül, mivel annak EGT-léptékű értékét a Bizottság 288 millió euróra becsülte (a megtámadott határozat (318) preambulumbekezdése).

14 Az összes körülményre tekintettel a Bizottság a szóban forgó jogsértést különösen súlyosnak minősítette (a megtámadott határozat (320) preambulumbekezdése).

15 Második lépésben a Bizottság az érintett vállalkozásokat eltérően kezelte annak figyelembevétele érdekében, hogy az egyes vállalkozásoknak milyen tényleges gazdasági lehetőségeik vannak a versenyben való jelentős kár okozására. Ezzel kapcsolatosan a Bizottság emlékeztetett arra, hogy az ipari csövek EGT-piacán különbségek vannak egyrészt az EGT-piacon vezető KME csoport [*bizalmas*] [1]%-os piaci részesedése, másrészt az Outokumpu és a Wieland egyenként [*bizalmas*]%-os és 13,4%-os piaci részesedése között. Tekintettel e különbségre, a Bizottság az Outokumpuval és a Wielanddal szemben a bírság kiinduló összegét a KME csoporttal szemben kiszabott bírság 33%-ában, vagyis az Outokumpu és a Wieland tekintetében 11,55 millió euróban, a KME csoport esetében pedig 35 millió euróban állapította meg (a megtámadott határozat (327) és (328) preambulumbekezdése).

16 Harmadik lépésben annak szükségességét figyelembe véve, hogy a bírság mértékét úgy kell rögzíteni, hogy az elrettentő hatású legyen, a Bizottság az Outokumpuval szemben meghatározott bírság kiindulási összegét 50%-kal növelte, amely így 17,33 millió euróra emelkedett, mivel úgy vélte, hogy az utóbbi vállalkozás teljes forgalma – amely meghaladta az 5 milliárd eurót – azt jelezte, hogy az Outokumpu olyan méretű és gazdasági jelentőségű vállalkozás, amely lehetővé teszi ezt a növelést (a megtámadott határozat (334) preambulumbekezdése).

17 Negyedik lépésben a Bizottság megállapította, hogy a jogsértés időtartama – amely 1988. május 3-ától 2001. március 22-éig tartott – „hosszú” volt. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy a jogsértés időtartamára tekintettel az érintett vállalkozásokkal szemben kiszabott bírság kiindulási összegét a kartellban való részvétel minden egyes évére nézve 10%-kal kell emelni. Ennélfogva a felperesekkel szemben kiszabott bírság kiindulási összegét 125%-kal emelte, és a bírság alapösszegét 38,98 millió euróban állapította meg (a megtámadott határozat (338), (342) és (347) preambulumbekezdése).

18 Ötödik lépésben a Bizottság súlyosító körülmények címén az Outokumpuval szemben kiszabott bírság alapösszegét 50%-kal növelte azon indokból, hogy visszaesőnek

1 – A bizalmas adatok kitakarva.

minősült, mivel az ESZAK-Szerződés 65. cikke alapján a hengerelt rozsdamentes acél síktermékek európai gyártói között létrejött megállapodásra és összehangolt magatartásra vonatkozó 1990. július 18-i 90/417/ESZAK határozat (HL L 220., 28. o.) egyik címzettje volt (a megtámadott határozat (354) preambulumbekezdése).

19 Hatodik lépésben a Bizottság enyhítő körülmények címén megállapította, hogy az Outokumpu együttműködése hiányában a jogsértő magatartás fennállásának időtartamát csupán négy évben tudta volna megállapítani, és ezért az utóbbival szemben megállapított bírság alapösszegét 22,22 millió euróval csökkentette, hogy a bírság alapösszege azzal az összeggel legyen egyenlő, amelyet a Bizottság erre az időszakra szabott volna ki vele szemben (a megtámadott határozat (386) preambulumbekezdése).

20 Végül hetedik lépésben a Bizottság az 1996. évi engedékenységi közlemény D. szakasza alapján az Outokumpuval szemben megállapított bírság összegét 50%-kal, a Wielanddal szemben megállapított bírság összegét 20%-kal, a KME csoporttal szembeni megállapított bírság összegét pedig 30%-kal csökkentette (a megtámadott határozat (402), (408) és (423) preambulumbekezdése).

Az eljárás és a felek kérelmei

21 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2004. március 29-én benyújtott keresetlevelükkel a felperesek előterjesztették a jelen keresetet.

22 Mivel módosult az Elsőfokú Bíróság tanácsainak összetétele, az előadó bírót a nyolcadik tanácsba osztották be, következésképpen a jelen ügyet e tanács elé utalták.

23 Viszonválaszában a Bizottság azt kérte, hogy a felperesekkel szemben kiszabott bírság összegét az Elsőfokú Bíróság emelje meg azon indokból, hogy az utóbbiak válaszukban bizonyos, a közigazgatási eljárás során nem vitatott tényt is kétségbe vontak. Az Elsőfokú Bíróság felhívta a felpereseket, hogy tegyék meg észrevételeiket a fenti viszontkeresettel kapcsolatosan, amelynek a kitűzött határidőn belül eleget is tettek.

24 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság (nyolcadik tanács) úgy határozott, hogy megnyitja az eljárás szóbeli szakaszát, és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 64. cikkében meghatározott pervezető intézkedések keretében felhívta a feleket bizonyos iratok benyújtására, illetve a felekhez írásban kérdéseket intézett, amelyekre az utóbbiak az erre megadott határidőn belül válaszoltak.

25 Az Elsőfokú Bíróság a 2008. március 5-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előterjesztéseit és az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszaikat. Ennek során a felperesek megerősítették – amit már tárgyalásra készített jelentéssel kapcsolatos észrevételeikben is jeleztek –, hogy a visszaesésre vonatkozó jogalap téves megállapításával kapcsolatosan előadott érveik közül két – az előzetes pénzügyi szankció jelentőségére, valamint a Bizottság jelen ügyben történt visszaesés megállapítására való jogosultságának időbeli korlátozottságára vonatkozó – érvüktől szeretnének elállni.

26 A felperesek azt kérik, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– semmisítse meg, illetve csökkentse a megtámadott határozat 2. cikkének b) pontjában kiszabott bírságot;

– kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

27 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– utasítsa el a keresetet;

– növelje a felperesekkel szemben kiszabott bírság összegét;

– kötelezze a felpereseket a költségek viselésére.

28 2008. április 1-jei levelükben a felperesek jelezték, hogy visszavonják harmadik, az elrettentés céljából történt 50%-os bírságemelés téves voltára vonatkozó jogalapjukat. Az Elsőfokú Bíróság 2008. április 23-i végzésével az eljárási szabályzat 62. cikkének értelmében elrendelte a szóbeli szakasz újbóli megnyitását, valamint az eljárási szabályzat 64. cikkének értelmében elrendelte a hivatkozott levél aktába való tételét. A Bizottság 2008. május 5-i levelében megtette észrevételeit a hivatkozott jogalap-visszavonással kapcsolatosan.

29 Az Elsőfokú Bíróság a tárgyalás szóbeli szakaszát 2008. június 2-án berekesztette.

A jogkérdésről

30 A felperesek keresetük alátámasztására a jelen ügyben két jogalapra hivatkoznak; az egyik az elrettentés céljából történt bírságemelés téves voltára vonatkozik, a másik pedig a jogsértés által érintett piac nagyságának a bírság kiindulási összege kiszámításának céljából történt helytelen értékelésére vonatkozik.

31 Elöljáróban emlékeztetni kell egyrészt, hogy a megtámadott határozat (290)–(387) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a Bizottság a bírságokat a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése értelmében szabta ki, másrészt, bár a Bizottság a megtámadott határozatban nem utal kifejezetten a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatásra (HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 171. o., a továbbiakban: iránymutatás), nyilvánvaló, hogy a bírságok összegét az ebben meghatározott módszer alkalmazásával határozta meg.

32 Az iránymutatás ugyan nem minősül jogi szabálynak, mégis olyan, a gyakorlatban követendő magatartási szabályt tartalmaz, amelytől a Bizottság nem térhet el, anélkül hogy azt megindokolná (lásd a Bíróság C-397/03. P. sz., Archer Daniels Midland és Archer Daniels Midland Ingredients kontra Bizottság ügyben 2006. május 18-án hozott ítéletének [EBHT 2006., I-4429. o.] 91. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

33 Az Elsőfokú Bíróság feladata tehát annak vizsgálata a megtámadott határozat kiszabott bírságok jogszerűségének vizsgálata keretében, hogy a Bizottság mérlegelési jogkörét az iránymutatásban meghatározott módszert követve gyakorolta-e, és amennyiben az Elsőfokú Bíróság azt állapítja meg, hogy a Bizottság e módszertől eltért, meg kell vizsgálnia, hogy ez az eltérés igazolt és jogilag megfelelően indokolt-e. Ezzel kapcsolatosan meg kell jegyezni, hogy a Bíróság helybenhagyta egyrészt az iránymutatás alapelvét, másrészt az abban meghatározott módszert (a Bíróság C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P.– C-208/02. P. és C-213/02. P. sz., Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. június 28-án hozott ítéletének [EBHT 2005., I-5425. o.] 252–255. pontja, 266–267. pontja, 312. és 313. pontja).

34 A Bizottság saját mérlegelési jogkörének az iránymutatás elfogadásából származó korlátozásával nem összeegyeztethetetlen a Bizottság alapvető mérlegelési mozgásterének fenntartása. Az iránymutatás számos olyan rugalmas elemet tartalmaz, amely lehetővé teszi, hogy a Bizottság diszkrecionális jogkörét a 17. rendelet Bíróság által értelmezett rendelkezései értelmében gyakorolja (a fenti 33. pontban hivatkozott a Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 267. pontja).

35 Ezen túlmenően olyan területeken, amelyek tekintetében a Bizottság – például az időtartam alapján végrehajtott növelések mértékével kapcsolatosan – mérlegelési mozgástérrel rendelkezik, a mérlegelésére vonatkozó jogszerűségi vizsgálat csupán a nyilvánvaló értékelési hiba fennállására vagy hiányára korlátozódik (lásd e tekintetben az Elsőfokú Bíróság T-241/01. sz., Scandinavian Airlines System kontra Bizottság ügyben 2005. július 18-án hozott ítéletének [EBHT 2005., II-2917. o.] 64. és 79. pontját).

36 Mindazonáltal a Bizottság által gyakorolt mérlegelési mozgástér és az azzal kapcsolatban meghatározott korlátok nem kötik a közösségi bíróságot korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlásában (az Elsőfokú Bíróság T-67/00., T-68/00., T-71/00. és T-78/00. sz., JFE Engineering és társai egyesített ügyekben 2004. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-2501. o.] 538. pontja), és jogosult a Bizottság értékelését a sajátjával helyettesíteni, következésképpen a kiszabott bírságot vagy kényszerítő bírságot megsemmisíteni, mérsékelni, illetve növelni (lásd e tekintetben a Bíróság C-3/06. P. sz., Groupe Danone kontra Bizottság ügyben 2007. február 8-án hozott ítéletének [EBHT 2007., I-1331. o.] 60–62. pontját, valamint az Elsőfokú Bíróság T-368/00. sz., General Motors Nederland és Opel Nederland kontra Bizottság ügyben 2003. október 21-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-4491. o.] 181. pontját).

A felperesekkel szemben kiszabott bírság elrettentés céljából történt emelésének téves voltára vonatkozó, első jogalapról

A felek érvei

37 A felperesek emlékeztetnek, hogy a Bizottság súlyosító körülmények címén az Outokumpuval szemben kiszabott bírság alapösszegét 50%-kal növelte azon indokból, hogy visszaesőnek minősült, mivel érintett volt a hengerelt rozsdamentes acél síktermékekről szóló 90/417 határozat alapját képező jogsértésben.

38 A felperesek úgy vélik, hogy azzal, hogy a Bizottság a bírság alapösszegét visszaesés miatt növelte, megsértette a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdését, az iránymutatást, az EK 253. cikkben előírt indokolási kötelezettségét, valamint az egyenlő bánásmód elvét. Ezen túlmenően a Bizottság a releváns tényekkel kapcsolatban nyilvánvaló értékelési hibát vétett. Erre tekintettel a következő kifogásokat adják elő.

39 A felperesek először is fenntartják, hogy a szóban forgó jogsértés nem minősül visszaesésnek, mivel a korábbi jogsértés az ESZAK-Szerződés hatálya alá tartozott, miközben a szóban forgó jogsértés szankcionálására az EK-Szerződés irányadó.

40 Másodszor a felperesek úgy vélik, hogy a két jogsértés nem ugyanolyan típusú. A Bizottság megsértette az iránymutatást, valamint visszaesésnek az Elsőfokú Bíróság T-141/94. sz., Thyssen Stahl kontra Bizottság ügyben 1999. március 11-én hozott ítéletéből (EBHT 1999., II-347. o.) következő fogalmát azzal, hogy úgy vizsgálta meg, hogy a két jogsértés ugyanolyan típusú volt-e, hogy csupán a szóban forgó jogsértő magatartások (árrögzítés, kvótarögzítés és a piac felosztása) jellegére volt figyelemmel, miközben figyelmen kívül hagyta azon hátteret, amelyben a két jogsértés megvalósult. A felperesek álláspontja szerint a Bizottság megközelítése túlságosan formalista. A visszaesés kérdését vizsgálva a Bizottságnak figyelembe kellett volna vennie 90/417 határozatban megállapított jogsértés különös körülményeit, főleg, mivel e körülmények világosan kitűnnek a hivatkozott határozatból.

41 Ezzel kapcsolatban a felperesek egyaránt utalnak a 90/417 határozatra, valamint a jelen ügy bizottsági aktájára, továbbá egyéb erre vonatkozó dokumentumokra. Ezek az elemek azt mutatják, hogy a „hengerelt rozsdamentes acél síktermékek”-ügy a Bizottság kereskedelmi politikája és versenypolitikája összehangolásának hiányából következett. Ebben az ügyben az Outokumpu – a Bizottság és egyes kormányok által a Közösség és Finnország között alkalmazott kereskedelmi politika keretében reá, és az egész ágazatra gyakorolt nyomás hatására – „nem szívesen”, illetve „érdekei ellenére” csatlakozott egy versenykorlátozó megállapodáshoz, anélkül hogy szándékában állt volna korlátozni a versenyt, továbbá abban a hiszemben, hogy nem sérti meg az ESZAK-Szerződés 65. cikkét.

42 A 90/417 határozatban megállapított jogsértő magatartás tehát nem átlagos jogsértés volt, emiatt a Bizottság, valamint a nemzeti hatóságok kénytelenek voltak felvenni egymással a kapcsolatot annak érdekében, hogy jogszerű megoldást találjanak a közösségi szinten az acélágazat válságának orvoslására, miközben a jelen ügyben

elkövetett jogsértés átlagos volt, amely a Bizottság elől eltitkoltan megvalósított tevékenységeket foglalt magában, és amelyek révén a felperesek saját kereskedelmi érdekeiket kívánták megvédeni.

43 A felperesek arra is felhívják a figyelmet, hogy Bizottság megsértette az EK 253. cikket azzal, hogy nem nyújtott megfelelő indokolást arra, hogy a különös körülmények ellenére miért volt helye a bírság összegének visszaesés miatti növelésére.

44 A felperesek továbbá azt állítják, hogy az a tény, hogy a 90/417 határozat után hozott határozatokban a „hengerelt rozsdamentes acél síktermékek”-ügyben érintett társaságokkal szemben a Bizottság visszaesés címén nem növelte a bírságok összegét, megerősíti, hogy a hivatkozott ügy olyannyira egyedülálló volt, hogy nem volt elvárható, hogy a felperesek ezt a határozatot a megtámadott határozatban szankcionált jogsértő magatartásra nézve releváns figyelmeztetésnek tekintsék.

45 A felperesek arra hivatkoznak, hogy mindenesetre a „hengerelt rozsdamentes acél síktermékek”-ügy különös körülményeire tekintettel a jelen ügyben kiszabott bírság összegének 50%-os növelése aránytalan. Álláspontjuk szerint egy nem szándékos jogsértés esetén elkövetett visszaélés címén alacsonyabb növelést kell kiszabni. Ezen állításuk alátámasztására a felperesek több olyan korábbi bizottsági határozatra is hivatkoznak, amelyekben a bírságok összegének visszaesés címén történt emelése alacsonyabb volt.

46 A felperesek végül fenntartják, hogy az a tény, hogy a Bizottság bírságot ki sem szabó határozatról egyből visszaesés címén növelt összegű bírságot kiszabó határozatra lép, megsérti az arányosság elvét.

47 A Bizottság e jogalap elutasítását kéri. Egyébiránt felhívja a figyelmet arra, hogy a felperesek először hivatkoznak az egyenlő bánásmód elvének a Bizottság korábbi, visszaesés címén történt bírságnöveléssel kapcsolatos határozathozatali gyakorlatára tekintettel történt megsértésére, és ezért ezen érvet mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

48 Először is a nem megfelelő indokolásra vonatkozó állítás kapcsán meg kell jegyezni, hogy állandó ítélkezési gyakorlat szerint az egyedi határozat indokolásának világosan és egyértelműen tükröznie kell a jogi aktust elfogadó intézmény érvelését oly módon, hogy lehetővé tegye az érdekeltek számára az elfogadott intézkedés igazolásának megismerését, illetve a hatáskörrel rendelkező bíróság számára a felülvizsgálat gyakorlását. Az indokolási kötelezettséget az adott ügy körülményeire tekintettel kell értékelni.

49 Az indokolási kötelezettség követelményét az adott ügy körülményei alapján kell értékelni. Nem kötelező, hogy az indokolás megjelölje az összes vonatkozó ténybeli és jogi elemet, mivel azt a kérdést, hogy egy jogi aktus indokolása megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek, nem csupán megfogalmazására, hanem megalkotásának hátterére, továbbá az adott jogterületre irányadó jogszabályok összességére is tekintettel kell értékelni (lásd a Bíróság C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 63. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

50 A versenyjog megsértése címén kiszabott bírságok megállapításánál az indokolási kötelezettséggel járó alapvető alaki követelmények akkor teljesülnek, amikor a Bizottság a határozatában megjelöli az értékelés azon elemeit, amelyek lehetővé tették számára

a jogsértés súlyának és időtartamának felmérését (lásd a Bíróság C-238/99. P., C-244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99. P.–C-252/99. P. és C-254/99. P. sz., Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. október 15-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-8375. o.] 463. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

51 A jelen ügyben a Bizottság megállapította, hogy a két jogsértés ugyanolyan jellegű volt, mivel mindkettőnek a termelés ellenőrzése és a piac felosztása érdekében történő árrögzítés, illetve kvótarögzítés volt a célja (a (353) preambulumbekezdés). Egyébiránt a (352) preambulumbekezdésben úgy ítélte meg, hogy: „[a]kkor beszélünk visszaesésről, amikor egy vállalkozás – amely korábban már jogsértésben részvétel miatt valamely bizottsági határozat címzettje volt – később elismerte egy újabb ugyanolyan jellegű jogsértésben való felelősségét. Egy ilyen határozatnak nem csupán az a célja, hogy az adott vállalkozást felszólítsa a jogsértés megszüntetésére, hanem az is, hogy azt felügyelete alá helyezze, és a jövőre nézve elrettentse hasonló jellegű jogsértések elkövetésétől, még akkor is, ha valamely oknál fogva nem szabott ki bírságot”. A Bizottság még pontosabban fogalmazva a (354) preambulumbekezdésben kifejtette, hogy: „[a]z a tény, hogy az Outokumpu azután, hogy a Bizottság határozatában felszólította, hogy a rozsdamentes acél ágazatban folytatott jogsértését szüntesse meg, az ipari csövek ágazatában továbbfolytatta, minden kétséget kizáróan azt mutatja, hogy az előző határozatnak nem volt hatása az Outokumpu érintett piacon folytatott magatartására. Ezért a jelen ügyben jövőbeli ténylegesen elrettentő hatás biztosítása érdekében szükség van a bírság összegének megemelésére”. A Bizottság tehát jogilag megfelelő módon megindokolta a felperesekkel szemben kiszabott bírság visszaesés címén történő növelésére vonatkozó döntését.

52 Másodszor a Bizottság által hivatkozott elfogadhatatlansági kifogással kapcsolatosan meg kell jegyezni, hogy a felperesek a jelen jogalap keretében nem hivatkoztak kifejezetten az egyenlő bánásmód elvének megsértésére.

53 Mindazonáltal az ítélkezési gyakorlatból és a Bíróság alapokmányának 21. cikkéből, illetve az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 44. cikkéből kitűnik, hogy a felperes nem köteles a Szerződés azon cikkeit, illetve azon általános jogelveket idézni, amelyekre hivatkozik. Elegendő, hogy a tények, jogalapok és a felperes kérelmei oly módon

legyenek feltüntetve a keresetben, hogy a Bizottság hatékonyan meg tudja védeni érdekeit, valamint az Elsőfokú Bíróság hatékonyan tudja gyakorolni felülvizsgálati jogát (lásd e tekintetben T-18/90. sz., Jongen kontra Bizottság ügyben 1991. május 7-én hozott ítéletének [EBHT 1991., II-187. o.] 13. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ez a követelmény a jelen ügyben teljesül, ugyanis a keresetből kiderül, hogy a felperesek sérelmezik a velük szemben kiszabott bírság összegének 50%-os emelését, és azt állítják, hogy az különösen a korábbi határozatokban visszaesés címén alkalmazott bírságnövelésekre tekintettel téves.

54 Ennélfogva a jelen jogalap alátámasztása érdekében felhozott összes kifogást elfogadhatónak kell tekinteni.

55 Harmadszor a jogalap megalapozottságát illetően emlékeztetni kell, hogy a közösségi szerződések olyan egyedi jogrendet hoztak létre, amelynek keretében az Euratom-Szerződés és 2002. július 23-áig az ESZAK-Szerződés a *lex specialisnak* minősül(t), amely kivételt képez(ett) a *lex gerenalisnak* minősülő EK-Szerződés alól (lásd az Elsőfokú Bíróság T-6/99. sz., ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi kontra Bizottság ügyben 2001. június 5-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-1523. o.] 102. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ezen túlmenően az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a kartelltilalmat két egymásnak megfelelő rendelkezés, tudniillik az EK 81. cikk és az ESZAK-Szerződés 65. cikke szabályozza, amely ugyan két különböző szerződésből származnak, ám ugyanazon jogintézményt foglalják magában (lásd e tekintetben az Elsőfokú Bíróság fenti 40. pontban hivatkozott Thyssen Stahl kontra Bizottság ügyben 1999. március 11-én hozott ítéletének 269., 270. és 277. pontját, T-145/94. sz., Unimétal kontra Bizottság ügyben 1999. március 11-én hozott ítéletének [EBHT 1999., II-585. o.] 248. és 252. pontját, valamint T-45/98. és T-47/98. sz., Krupp Thyssen Stainless és Acciai speciali Terni kontra Bizottság egyesített ügyekben 2001. december 13-án hozott ítéletének [EBHT 2001., II-3757. o.] 181. pontját).

56 Ennélfogva elfogadható, hogy miután a Bizottság a közösségi jogrend által reá ruházott hatáskörének megfelelően határozatban állapította meg valamely vállalkozás kartellben történt részvételét, ez a határozat egy újabb közösségi jogi határozat keretében alapul szolgálhat az adott vállalkozásnak a kartellekre vonatkozó közösségi szabályainak megsértésére vonatkozó hajlamának értékelésére.

57 Végül az iránymutatás egyetlen eleme sem utal arra, hogy azon megjegyzés, miszerint „az ugyanazon vállalkozás(ok) által elkövetett azonos típusú, ismétlődő jogsértésekről" kell, hogy szó legyen, úgy kell értelmezni, hogy a Bizottság az EK 81. cikk alkalmazásában a visszaesés megállapítása érdekében nem veheti figyelembe az ESZAK-Szerződés értelmében megállapított jogsértéseket. Épp ellenkezőleg, amint az iránymutatás címéből is kiderül, e rendelkezések ugyanúgy alkalmazandók a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése értelmében kiszabott bírságok kiszámítására, mint az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírságokéra.

58 Azon érvet, miszerint a korábbi jogsértés különös körülményei miatt a Bizottság nem állapíthatja meg, hogy a felperesek visszaesők, el kell utasítani, mivel az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a visszaesés fogalma csupán a közösségi versenyjog megsértésének korábbi megállapítását foglalja magában (a fenti 36. pontban hivatkozott Groupe Danone kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 41. pontja).

59 A jelen ügyben pedig a 90/417 határozat 1. és 4. cikkéből világosan kitűnik, hogy a Bizottság figyelmeztette az Outokumput, hogy ármegállapodások kötésével, valamint a piacok és ügyfelek versenytársak közötti felosztásával megsértette a közösségi jogot, és hogy e magatartások megismételésétől tartózkodni köteles. A megtámadott határozat 1. cikkéből pedig az derül ki, hogy a felperesek majdnem ugyanolyan jogsértésben vettek részt.

60 Azon érvvel kapcsolatban, miszerint a Bizottság a felpereseket hátrányosan kezelte azon vállalkozásokhoz képest, amelyekkel szemben a 90/417 határozatot nem értékelte súlyosító körülményként, hangsúlyozni kell, hogy önmagában az a tény, hogy a Bizottság a korábbi határozathozatali gyakorlatában megállapította, hogy bizonyos elemek nem képeznek súlyosító körülményt a bírság összegének meghatározásánál, nem jelenti azt, hogy azt a későbbi határozataiban ugyanígy kell értékelnie (lásd analógia útján az Elsőfokú Bíróság T-38/02. sz., Groupe Danone kontra Bizottság 2005. október 25-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-4407. o.] 57. pontját).

61 A fentiekből következően a Bizottság nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a felperesekkel szemben megállapította a visszaesés megtörténtét.

62 A megtámadott határozatban végrehajtott 50%-os növelés mértékével szemben megfogalmazott kifogásokkal kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a Bizottság a visszaesés címén történő növelés rögzítésekor figyelembe veheti az érintett vállalkozás ilyen hajlamára utaló jeleket, beleértve a kérdéses jogsértések között eltelt időt is.

63 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a 90/417 határozat 1990. július 18-án történt meghozatalakor a megtámadott határozat tárgyát képező jogsértés már megkezdődött. Vagyis annak ellenére, hogy a Bizottság a 90/417 határozatban azt állapította meg, hogy a felperesek a jelen ügyben tárgyalt jogsértéssel majdnem megegyező versenyjogi jogsértésben vettek részt, az utóbbiak mégis úgy döntöttek, hogy folytatják az újabb kartellben való részvételüket. E körülmény már önmagában is indokolja a megtámadott határozatban megállapított növelés mértékét.

64 Igaz, hogy a felperesek a 90/417 határozatban megállapított számos körülményre hivatkoznak, amelyet a hivatkozott határozat X. címének 12. pontjában kifejezetten fel is sorol. Mindazonáltal ezek a körülmények – amelyek valóban indokolták, hogy a Bizottság a hivatkozott határozatban miért nem szabott ki bírságot a felperesekkel szemben – csak a 90/417 határozat tekintetében releváns tényezők, amelyek 1990. július 18-át követően már semmiféle módon nem állhatnak összefüggésben a felpereseknek a versenyszabályok megszegésére való hajlamával. Következésképpen e körülmények nem vehetők figyelembe a bírság visszaesés címén történt növelése mértékének rögzítése tekintetében.

65 Azon érvvel kapcsolatban, miszerint a Bizottság a felpereseket hátrányosan kezelte azon vállalkozásokhoz képest, amelyekkel szemben a visszaesés megállapítása nem járt a bírság összegének akkora növelésével, mint a felperesekkel szemben, hangsúlyozni

kell egyrészt, hogy a Bizottság korábbi határozathozatali gyakorlata nem szolgál jogi háttérként a versenyjogi bírságok tekintetében (a T-203/01. sz., Michelin kontra Bizottság ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-4071. o.] 292. pontja), másrészt pedig, hogy a Bizottság a 17. rendelet keretében mérlegelési jogkörrel rendelkezik a bírságok megállapítása terén annak érdekében, hogy a vállalkozások magatartását a versenyszabályok tiszteletben tartásának irányába terelje (az Elsőfokú Bíróság T-239/01., T-244/01–T-246/01., T-251/01. és T-252/01. sz., Tokai Carbon és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. április 29-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-1181. o.] 216. pontja), illetve hogy a Bizottság a bírságok mértékét bármikor e politika igényeihez tudja igazítani (a fenti 33. pontban hivatkozott Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 169. pontja).

66 A fentiekre tekintettel a Bizottság nem vétett nyilvánvaló értékelési hibát azzal, hogy visszaesés címén 50%-kal növelte a felperesekkel szemben kiszabott bírság összegét. A továbbiakban az Elsőfokú Bíróság korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlásával úgy ítéli meg, hogy nincs szükség a hivatkozott mérték módosítására.

A jogsértés által érintett piac nagyságának a bírság kiindulási összege kiszámításának céljából történt helytelen értékelésére vonatkozó, második jogalapról

A felek érvei

67 A második jogalapban a felperesek arra hivatkoznak, hogy a Bizottság azzal, hogy az érintett piac értékét 288 millió euróra becsülte, eltúlozta e piac méretét, és ennélfogva a jogsértés súlyát, amely túlzott mértékű bírság kiszabásához vezetett.

68 A felperesek elöljáróban megjegyzik, hogy az ipari csövek ágazatában a termékek összesített ára általában a réz London Metal Exchange-en (londoni fémtőzsde, a továbbiakban: LME) történő aktuális árjegyzéséből, valamint a feldolgozás költségéből – amely a gyártó által hozzáadott értéknek felel meg (a továbbiakban: feldolgozási árrés) – tevődik össze. Az ipari csövek gyártásához szükséges nyersanyagot vagy a vevő, vagy maga az ipari csőgyártó bocsátja rendelkezésre, amelyet az utóbbi a végső ár összegébe beszámítva számol el.

69 A felperesek álláspontja szerint az érintett piac mérete a bírság kiindulási összegének meghatározásakor releváns tényező. A felperesek legalábbis azt állítják, hogy a jelen ügyben a Bizottság a bírság kiindulási összegét az érintett piac mérete alapján határozta meg.

70 A felperesek megjegyzik, hogy az ipari csövek gyártóiként egyáltalán nem tudják befolyásolni a fő nyersanyag, vagyis a réz árát, amely nagyjából kétharmadát teszi ki a vevőik által fizetett végső árnak. Ezzel kapcsolatosan a felperesek emlékeztetnek, hogy az ipari csövek ágazatában a termékek összesített ára általában a réz LME-n történő aktuális árjegyzéséből, valamint a feldolgozás költségéből – amely a gyártó által hozzáadott értéknek felel meg (a továbbiakban: feldolgozási árrés) – tevődik össze. Az ipari csövek gyártásához szükséges nyersanyagot vagy a vevő, vagy maga az ipari csőgyártó bocsátja rendelkezésre, amelyet az utóbbi a végső ár összegébe beszámítva számol el. Következésképpen az érintett piac tényleges gazdasági súlya a feldolgozási árrésre korlátozódik.

71 A fentiekben kifejtettekre támaszkodva a felperesek fenntartják, hogy a Bizottságnak az érintett piac felmérése során a szóban forgó termékek árának nagyjából kétharmadát le kellett volna vonnia, és ezáltal bírság kiindulási összegét alacsonyabb összegben rögzíthette volna. A felperesek megállapítják, hogy a Bizottság azzal, hogy a réz árát nem vonta le az érintett piac forgalmából, figyelmen kívül hagyta a szóban forgó piacon fennálló gazdasági valóságot, ezért a bírság kiindulási összegét a jogsértés súlyához képest túlzott mértékben állapította meg, és ezzel megsértette a 17. rendelet 15. cikkét, valamint az iránymutatást.

72 A Bizottság a felperesek által felhozott jogalap elutasítását kéri. A Bizottság továbbá viszonválaszában felhívja a felpereseket, hogy nyilatkozzanak arról, hogy vitatják-e, hogy részt vettek az ipari csövek ágazatának egészét érintő jogsértésben. A Bizottság arra hivatkozik, hogy amennyiben ez a helyzet áll fenn, e jogalap elfogadhatatlan, mivel arra a felperesek a keresetben nem hivatkoztak. Egyébiránt a Bizottság fenntartja, hogy amennyiben a felperesek a jogsértésben részvételt vitatnák, akkor a Bizottság kénytelen lenne azt kérni az Elsőfokú Bíróságtól, hogy növelje a felperesekkel szemben kiszabott bírság összegét, mivel ezt az összeget azon a címen csökkentette 50%-kal, hogy a felperesek nevezetesen kijelentették, hogy nem vitatják azon tények valóságát, amelyre a Bizottság a jogsértéssel kapcsolatos megállapításait alapozta.

73 A felperesek a Bizottság felhívására tett írásbeli észrevételükben arra hivatkoznak, hogy nem vitatják, hogy az ipari csövek ágazatában olyan egységes jogsértésben vettek részt, amely a piacok és ügyfelek felosztását, az érintett piac vezetői rendszerének végrehajtását, valamint az ipari csövek szállítási feltételeire vonatkozó megállapodásokat foglalta magában. Ezen túlmenően elismerik, hogy e jogsértés az ipari csövek ágazatának egészét érintette. Mindazonáltal hangsúlyozzák, hogy a jogsértés nem terjedt ki a réz árának meghatározására.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

74 Elöljáróban meg kell állapítani, nincs helye sem a Bizottság által felhozott elfogadhatatlansági kifogásról, sem az utóbbi viszontkeresetéről dönteni. A felperesek ugyanis a Bizottság kérdésére válaszolva kifejezetten elismerték, hogy a szóban forgó kartell az ipari rézcsövek teljes ágazatára kiterjedt.

75 Az ügy érdemével kapcsolatosan először ki kell emelni, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban alkalmazott (lásd a fenti 31. pontot) és az iránymutatásban meghatározott módszer átalányt alkalmazó logikát követ, miszerint a bírság jogsértés súlyának függvényében meghatározott általános kiindulási összegét a jogsértés jellegét, a piacra gyakorolt tényleges hatását (ha ez a hatás mérhető), valamint az érintett földrajzi piac méretét figyelembe véve kell kiszámítani (az iránymutatás 1.A. pontjának első bekezdése). Ezt követően a Bizottság a bírság általános kiindulási összegét minden egyes résztvevővel szemben – különösen méretük függvényében – egyéniesíti.

76 Egyébiránt a Bizottság a bírság kiindulási összegének meghatározásához anélkül, hogy erre köteles lenne, figyelembe veheti az érintett piac méretét (az Elsőfokú Bíróság T-15/02. sz., BASF kontra Bizottság ügyben 2006. március 15-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-497. o.] 134. pontja és T-322/01. sz., Roquette Frères kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 27-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-3137. o.] 149. és 150. pontja).

77 A fenti ítélkezési gyakorlat fényében úgy tűnik, hogy a felperesek azon előfeltételezése, miszerint az érintett piac mérete meghatározó a jogsértés súlyának mérlegelésekor, valamint a bírság kiinduló összegének megállapításakor, nem megalapozott.

78 Mindemellett világosan kitűnik a megtámadott határozatból, hogy a Bizottság a jelen ügyben úgy döntött, hogy a szóban forgó jogsértés súlyának mérlegelésekor figyelembe veszi az ipari csövek EGT-n belüli piacának méretét. Ugyan a Bizottság már a jogsértés jellege alapján megállapította, hogy az az iránymutatás értelmében „nagyon súlyos" (a (294) preambulumbekezdés), a megtámadott határozatban a jogsértés súlyát, és következésképpen a bírság általános kiindulási összegét a kartell piacra gyakorolt tényleges hatásainak (a (295)–(314) preambulumbekezdés), érintett földrajzi piac méretének (a (315)–(317) preambulumbekezdés), és annak a ténynek figyelembevé-

telével határozta meg, hogy a szóban forgó ágazat jelentős piacnak minősül, amelynek EGT-n belüli nagyságát a Bizottság 288 millió euróra becsülte (a (318) és (319) preambulumbekezdés).

79 Ugyan a jogsértés súlyának mérlegelésekor, valamint a bírság kiinduló összegének megállapításakor az érintett piac mérete csupán az egyik volt azon tényezők közül, amelyeket a Bizottság a megtámadott határozatban figyelembe vett, ettől még igaz, hogy a Bizottság a bírság hivatkozott összegét e tényező figyelembevételével állapította meg. Ennélfogva a Bizottság azon állítását, miszerint a felperesekkel szemben kiszabott bírság kiindulási összege nem lenne szükségszerűen alacsonyabb 11,55 millió eurónál akkor sem, ha a réz árát levonta volna a piac forgalmából, el kell utasítani.

80 Következésképpen azt kell megvizsgálni, hogy a Bizottság az érintett piac méretének mérlegelésekor tévesen vette-e figyelembe a réz árát.

81 A felperes ezzel kapcsolatosan arra hivatkozik egyrészt, hogy az ipari rézcső-gyártók a réz árát nem tudják ellenőrizni, mivel azt az LME határozza meg, másrészt pedig az ipari rézcsövek vevői saját maguk döntik el, milyen áron szerzik be a fém nyersanyagot.

82 Mindemellett meg kell jegyezni, hogy semmiféle ésszerű érv nem követeli meg, hogy az érintett piac forgalmát bizonyos gyártási költségek kizárásával számítsák ki. Amint azt a Bizottság helyesen jegyezte meg, minden ipari ágazatban léteznek a végtermékkel járó költségek, amelyeket a gyártó nem képes ellenőrzése alá vonni, ám egész tevékenységének mégis olyan alapvető elemét képezik, amelyek ebből következően

a bírság kiindulási összegének meghatározása során nem zárhatók ki a forgalom kiszámításakor (lásd e tekintetben az Elsőfokú Bíróság T-25/95., T-26/95., T-30/95–T-32/95., T-34/95–T-39/95., T-42/95–T-46/95., T-48/95., T-50/95–T-65/95., T-68/95–T-71/95., T-87/95., T-88/95., T-103/95. és T-104/95. sz., Cimenteries CBR és társai egyesített ügyekben 2000. március 15-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-491. o.] 5030. és 5031. pontját). Az a tény, hogy a réz ára az ipari rézcsövek végső árának jelentős részét teszi ki, vagy hogy a réz tekintetében az áringadozással járó kockázatok sokkal nagyobbak, mint más nyersanyagok tekintetében, nem cáfolja meg ezt az állítást.

83 Meg kell tehát állapítani, hogy a Bizottság az érintett piac méretének meghatározásakor jogszerűen vette figyelembe a réz árát. Következésképpen a második jogalap sem megalapozott.

84 Ennélfogva a keresetet el kell utasítani.

A költségekről

85 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperesek pervesztesek lettek, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács)

a következőképpen határozott:

1) Az Elsőfokú Bíróság a keresetet elutasítja.

2) Az Elsőfokú Bíróság az Outokumpu Oyj-t és Luvata Oy-t kötelezi a költségek viselésére.

Martins Ribeiro Papasavvas Wahl

Kihirdetve Luxembourgban, a 2009. május 6-i nyilvános ülésen.

Aláírások